

**СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА
ІСТОРІЯ ПСИХОЛОГІЇ**

Спеціальність: **С4 «Психологія»**
Освітньо-професійна програма: **Клінічна психологія**
Рівень вищої освіти: **перший (бакалаврський)**
Форма здобуття освіти: **очна (денна)**
Рік навчання: **1**
Семестр(и): **I (осінній)**
Тип освітнього компонента: **обов'язковий**
Навчальний рік: **2025-2026**

Обсяг: **3 кредити ECTS (90 год.)**
Навчальні заняття: **лекції, семінарські заняття, консультації**
Підсумковий контроль: **диф. залік**
Пререквізити: **обсяг знань, достатній для вступу на спеціальність**

Кафедра/підрозділ: **кафедра української мови, психології та педагогіки**, пр. Науки, 4, корпус А, 5 поверх

Керівник освітнього компонента: доц. **Абасалієва Оксана Миколаївна**,
email: **oksi.10.00@ukr.net**

ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Історія психології висвітлює закономірну еволюцію поглядів на психіку від найдавніших уявлень до сучасних наукових концепцій. Курс демонструє спадкоємність та зміну ідей у розвитку психологічного знання, розкриває історичні передумови формування наукової психології, знайомить із провідними школами та напрямками, що визначали її становлення, та підкреслює їх значення для сучасної клінічної психології.

МЕТА КУРСУ: сформувати у здобувачів знання про історичні етапи розвитку психологічної думки та вміння аналізувати різні підходи до розуміння природи, функцій і розвитку психіки з урахуванням їхнього сучасного звучання.

РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

- описувати основні етапи становлення психологічного знання;
- аналізувати погляди на психіку в різні історичні періоди;
- інтерпретувати категорії психології з урахуванням їх історичного розвитку;
- співвідносити історичні концепції із сучасними науковими уявленнями;
- застосовувати історико-науковий підхід для прогнозування тенденцій розвитку психології.

ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА**Перелік тем лекцій (24 год.):**

1. Предмет, задачі та методи історії психології.
2. Уявлення про психіку в стародавньому світі. Східна психологія.
3. Зародження та розвиток античної психологічної думки.
4. Психологічні теорії Середньовіччя та Відродження.
5. Розвиток психології у Новий час.
6. Розвиток психології у XVIII - початку XIX століття. Психологія на межі XIX - XX століть.
7. Виникнення та розвиток психології в Україні.
8. Відкрита криза у психології.
9. Класичний психоаналіз та неофрейдизм.
10. Розвиток біхевіоризму.
11. Гештальт-психологія.
12. Екзистенційна та гуманістична психологія.
13. Генетична психологія Ж.Піаже та когнітивна психологія.
14. Українська психологія в другій половині 20 століття.
15. Сучасний стан та напрями психологічних досліджень.

Перелік тем семінарських занять (16 год.):

1. Загальна характеристика історії психології.
2. Психологія на Сході.
3. Зародження та розвиток античної психологічної думки.
4. Психологічні теорії Середньовіччя.
5. Психологія під час Відродження. Розвиток психології в Новий Час.
6. Розвиток психології у XVIII - початку XIX століття. Зародження та розвиток психології в Україні.
7. Відкрита криза у психології (10-ті - 30-ті роки 20 ст.). Розвиток психоаналізу.
8. Біхевіоризм. Гештальт-психологія.
9. Гуманістична психологія. Когнітивна психологія.
10. Українська психологія в XX столітті

Перелік тем самостійної роботи студента (50 год.)

1. Історико-теоретичні передумови становлення психології.
2. Психологічні уявлення в культурах Давнього Сходу.
3. Антична традиція осмислення психіки.
4. Психологічна думка в епоху Середньовіччя.
5. Відродження та Новий час у розвитку уявлень про психіку.
6. Еволюція психологічних ідей XVIII – початку XIX століття та становлення української традиції.
7. Кризові процеси в психології першої третини XX століття та становлення психоаналізу.
8. Формування біхевіоризму і гештальтпсихології.
9. Генеза гуманістичної та когнітивної психології.
10. Розвиток української психологічної науки у XX столітті.

СРС спрямована на поглиблення та закріплення теоретичних знань, отриманих під час аудиторного навчання та сприяють формуванню професійних компетентностей. Результати СРС підлягають контролю та включені до підсумкового контролю знань.

Консультації: онлайн, за попередньою реєстрацією на сторінці курсу в Системі дистанційного навчання курсу.

Методи навчання: лекція, робота з першоджерелами, аналіз наукових текстів, проблемне навчання, дискусія, евристична бесіда, проблемно-пошуковий метод.

ОЦІНЮВАННЯ

Поточна навчальна діяльність (ПНД). Оцінювання успішності здобувачів освіти здійснюється відповідно до Інструкції з оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти в ХНМУ (<https://knmu.edu.ua/documents/normatyvni-dokumenty-navchalnogo-proczesu/>). Оцінка за практичне чи підсумкове заняття становить від 2 до 5 балів. Подання завдань за запізненням з неповажних причин тягне за собою зниження оцінки відповідно до відсотка запізнення в часі від часу виконання завдання. Завдання перевіряються до 24 год. Оцінки виставляються у електронний журнал. Незадовільні оцінки відпрацьовуються відповідно до Положення про порядок відпрацювання студентами ХНМУ навчальних занять (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_vidprac_zaniat.pdf).

В кінці семестру середня оцінка за семестр конвертується у багатобальну оцінку (70 – 120 балів) відповідно до таблиці 1 Інструкції з оцінювання (див. вище). Середнє арифметичне ПНД за обидва семестри становить загальну навчальну діяльність (ЗНД).

Індивідуальні завдання (ІЗ) не передбачені.

Підсумковий контроль. Умовою допуску до заліку є набрання 70 балів ЗНД. Оцінка за залік становить від 50 до 80 балів.

Оцінка з дисципліни (ОД). $ОД = ЗНД + залік$.

Оскарження результатів підсумкового контролю проводиться у встановленому в ХНМУ порядку (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_apel_kontrol.pdf).

ПОЛІТИКИ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Рекомендації щодо роботи на курсі: брати активну участь у всіх формах роботи на заняттях, присвячувати 1-2 год. щодня виконанню самостійної роботи та підготовці до занять, ставити запитання під час занять, відвідувати консультації, вчасно здавати завдання та виконувати усі форми контролю.

Відвідування занять. Відвідування лекцій та практичних занять є обов'язковим. Формою одягу під час офлайн-занять є білий медичний халат. При запізненні більше ніж на 5 хвилин ви можете бути не допущені до заняття. Пропущені заняття відпрацьовуються відповідно до Положення про порядок відпрацювання студентами ХНМУ навчальних занять (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_vidprac_zaniat.pdf).

Академічна доброчесність. ХНМУ стоїть на позиціях нульової толерантності до проявів академічної недоброчесності. Будь-які порушення принципів академічної доброчесності тягнуть за собою відповідальність у встановленому в ХНМУ порядку (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_ad-1.pdf).

Використання електронних гаджетів та інструментів штучного інтелекту допускається лише з дозволу викладача.

Політика щодо осіб з особливими освітніми потребами. Здобувачі з особливими освітніми потребами мають зв'язатися з викладачем задля розробки індивідуальної освітньої траєкторії.

Час відповіді викладача: 24 години.

Технічні вимоги до роботи на курсі:

- доступ до комп'ютера, ноутбука, планшета чи смартфона
- корпоративний обліковий запис Google з власним фото
- навички роботи з Google Workspace (Google Meet, Docs, Sheets, Slides, Forms) та Moodle

Технічна підтримка: АСУ (ev.shevtsov@knmu.edu.ua), Google (tehotdelknmu@gmail.com), Moodle (al.korol@knmu.edu.ua)

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

1. Євдокімова О. О. Історія психології : навч. посіб. Вид. 2-ге , допов. Харків : Константа, 2020. 320 с.
2. Токарева Н. М. Історія психології: від витоків до епохи Просвітництва: підручник для здобувачів освіти ступеня бакалавра освітньо-професійної програми 053 Психологія. Кривий Ріг: Вид. Р. А. Козлов, 2022 (Частина I). 384 с.
3. Яцина О.Ф. Історія психології: становлення і розвиток клінічної психології в історичних процесах: навчальний посібник. Ужгород: Вид-во УжНУ «Говерла», 2023. 184 с.
4. Історія психології : підручник для студ. мед. закл. вищ. освіти / [авт. кол.]. Київ : Електронна медична бібліотека, 2023. 284 с.

Зав. кафедри української мови,
психології та педагогіки

Людмила ФОМІНА